

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Zakona o preprečevanju uporabe prepovedanih drog in o obravnavi uživalcev prepovedanih drog obsega:

- Zakon o preprečevanju uporabe prepovedanih drog in o obravnavi uživalcev prepovedanih drog – ZPUPD (Uradni list RS, št. 98/99 z dne 3. 12. 1999),
- Zakon o prenosu nalog nekaterih vladnih služb na ministrstva – ZPNNVSM (Uradni list RS, št. 2/04 z dne 15. 1. 2004).

ZAKON O PREPREČEVANJU UPORABE PREPOVEDANIH DROG IN O OBRAVNAVI UŽIVALCEV PREPOVEDANIH DROG (ZPUPD)

(neuradno prečiščeno besedilo št. 1)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta zakon določa ukrepe za preprečevanje uporabe prepovedanih drog in obravnavo uživalcev prepovedanih drog.

Ukrepe iz prejšnjega odstavka, ki zajemajo informativne, zdravstveno vzgojne in svetovalne dejavnosti, zdravljenje, socialno-varstvene storitve in programe za reševanje socialne problematike, povezane z uživanjem prepovedanih drog ter spremljanje uživanja prepovedanih drog, izvajajo pristojna ministrstva.

2. člen

Prepovedane droge so rastline ali substance naravnega ali sintetičnega izvora, ki imajo psihotropne učinke ter lahko vplivajo na telesno ali duševno zdravje ali ogrožajo primerno socialno stanje ljudi in so opredeljene v zakonu, ki ureja proizvodnjo in promet s prepovedanimi drogami.

Obravnavo uživalcev prepovedanih drog obsega zdravljenje ter reševanje socialne problematike, povezane z uživanjem prepovedanih drog.

Uživalci prepovedanih drog so osebe, ki uporabljajo snovi iz prvega odstavka tega člena.

Uporaba prepovedanih drog obsega vsakršno jemanje prepovedanih drog.

Spremljanje uživanja prepovedanih drog zajema zbiranje, obdelavo in izmenjavo podatkov o prepovedanih drogah in o njihovem uživanju.

II. UKREPI ZA PREPREČEVANJE UPORABE PREPOVEDANIH DROG

3. člen

Država skrbi za preprečevanje in zmanjševanje uporabe prepovedanih drog z ukrepi na področju vzgoje in izobraževanja, zaposlovanja, zdravstvenega varstva, socialnega varstva in na drugih področjih.

Za uresničevanje nalog iz prejšnjega odstavka Državni zbor Republike Slovenije na predlog Vlade Republike Slovenije sprejme nacionalni program preprečevanja in zmanjševanja uporabe prepovedanih drog (v nadaljnjem besedilu: nacionalni program), ki določa strategijo preprečevanja, zdravljenja ter reševanja socialne problematike, povezane z uživanjem prepovedanih drog.

Ukrepi na področju zdravstvenega in socialnega varstva zajemajo programe zdravstvenih in socialno varstvenih storitev, predvsem storitve preventive, zdravljenja ter programe za reševanje socialne problematike, povezane z uživanjem prepovedanih drog.

4. člen

Komisija Vlade Republike Slovenije za droge pospešuje in usklajuje vladno politiko, ukrepe in programe za preprečevanje uživanja prepovedanih drog, zmanjševanje povpraševanja po prepovedanih drogah, zmanjševanje škode zaradi uporabe prepovedanih drog, zdravljenje in rehabilitacijo.

Komisija Vlade Republike Slovenije za droge opravlja še naslednje naloge:

- spremlja izvajanje določil konvencij mednarodnih organov in mednarodnih organizacij;
- predlaga Vladi Republike Slovenije predlog nacionalnega programa in ukrepe pri izvajanju nacionalnega programa;
- predlaga ukrepe za zmanjševanje ponudbe prepovedanih drog;
- zagotavlja mednarodno sodelovanje.

5. člen

Ministrstvo, pristojno za zdravje, spremlja problematiko na področju preprečevanja uživanja prepovedanih drog, zmanjševanja povpraševanja po prepovedanih drogah, zmanjševanja škode zaradi uporabe prepovedanih drog ter spremljanja problematike na področju zdravljenja in reševanja socialne problematike povezane z uživanjem prepovedanih drog.

Strokovna služba za droge, ki deluje v ministrstvu, pristojnem za zdravje, opravlja naslednje naloge:

- usklajuje medresorske priprave predloga nacionalnega programa;
- usklajuje medresorske predloge proračunskih sredstev, namenjenih programom za preprečevanje uživanja prepovedanih drog ter obravnave uživalcev prepovedanih drog, ki se financirajo iz proračuna;
- koordinira medresorsko usklajevanje za oblikovanje prioritet programov, nadzoruje in usklajuje vzpostavitev in razvoj programov;
- koordinira mednarodno problematiko na področju drog ter usklajuje medresorsko sodelovanje pri delu teles in ustanov mednarodnih organizacij in združenj;
- opravlja administrativna dela za Komisijo Vlade Republike Slovenije za droge in skrbi za izvedbo sklepov Komisije Vlade Republike Slovenije za droge;
- druge naloge, ki jih določi Vlada Republike Slovenije.

Strokovna služba se organizira v ministrstvu, pristojnem za zdravje, v skladu s predpisi, ki urejajo organizacijo državne uprave.

1. Preprečevanje uporabe prepovedanih drog in posledic uživanja

6. člen

Preprečevanje uporabe prepovedanih drog po tem zakonu vključuje informativne, izobraževalne in vzgojne dejavnosti, programe promocije zdravja in druge dejavnosti, ki dvigujejo kvaliteto življenja in zmanjšujejo uporabo prepovedanih drog in s tem škodljive posledice uživanja prepovedanih drog.

Vrste preventivnih programov v skladu z nacionalnim programom na posameznih področjih določijo: minister, pristojen za zdravstvo, minister, pristojen za socialno varstvo, minister, pristojen za šolstvo in šport, minister, pristojen za notranje zadeve, minister, pristojen za pravosodje in minister, pristojen za obrambo.

Za spremljanje in koordinacijo preprečevanja uživanja prepovedanih drog na lokalni ravni in za izvajanje preventivnih ukrepov za preprečevanje uporabe prepovedanih drog, občine lahko ustanovijo lokalne akcijske skupine.

7. člen

Minister, pristojen za zdravstvo, lahko na predlog Komisije Vlade Republike Slovenije za droge določi ukrepe pri uživalcih prepovedanih drog, katerih namen je preprečevanje nalezljivih bolezni ali okvar, ki jih povzroča uživanje prepovedanih drog.

2. Zdravljenje

8. člen

Zdravljenje uživalcev prepovedanih drog poteka v obliki hospitalnih in ambulantnih programov zdravljenja, ki jih potrdi zdravstveni svet.

Zdravljenje iz prejšnjega odstavka izvajajo fizične in pravne osebe, ki izpolnjujejo pogoje, določene za opravljanje zdravstvenih dejavnosti v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno dejavnost.

Za zdravljenje se po tem zakonu šteje tudi vzdrževanje z metadonom in ostalimi substitucijskimi sredstvi, ki jih potrdi zdravstveni svet.

9. člen

Za opravljanje ambulantne dejavnosti preprečevanja in zdravljenja odvisnosti se v okviru mreže javne zdravstvene službe na primarni ravni organizirajo centri za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog.

Dejavnost centrov iz prejšnjega odstavka izvajajo osebe iz drugega odstavka 8. člena tega zakona na podlagi koncesije ali javni zdravstveni zavodi.

Minister, pristojen za zdravstvo, imenuje koordinacijo centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog, ki predlaga doktrino in preverja izvajanje doktrine zdravljenja odvisnosti ter koordinira strokovno sodelovanje centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog.

Sestavo in način dela koordinacije centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog podrobneje predpiše minister, pristojen za zdravstvo.

Za opravljanje hospitalnega in specialističnega ambulantnega zdravljenja Vlada Republike Slovenije ustanovi javni zdravstveni zavod - Center za zdravljenje odvisnih od prepovedanih drog.

Za hospitalno zdravljenje se štejejo bolnišnična detoksikacija, psihosocioterapevtska obravnava, podaljšano zdravljenje in zdravstvena rehabilitacija.

3. Socialno-varstvene storitve in programi reševanja socialne problematike, povezane z uživanjem prepovedanih drog

10. člen

Socialno-varstvene storitve, namenjene preprečevanju in odpravljanju socialnih stisk in težav, povezanih z uživanjem prepovedanih drog, ki se izvajajo v okviru javne službe, so zlasti socialna preventiva, prva socialna pomoč, osebna pomoč in pomoč družini.

Storitve iz prejšnjega odstavka se izvajajo v skladu z zakonom, ki ureja socialno varstvo ter po normativih in standardih, ki jih predpiše minister, pristojen za socialne zadeve.

11. člen

Programi reševanja socialne problematike, povezane z uživanjem prepovedanih drog, ki se izvajajo izven okvira javne službe, so strokovno opredeljene celote socialnovarstvenih strokovnih ravnanj, namenjene posamezniku, družinam in skupinam prebivalstva pri odpravljanju socialnih stisk in težav, povezanih z uživanjem prepovedanih drog. Za programe reševanja socialne problematike, povezane z uživanjem prepovedanih drog, ki se izvajajo izven okvira javne službe, se lahko štejejo tudi organizirane oblike medsebojne pomoči uživalcev prepovedanih drog, njihovih bližnjih ali drugih zainteresiranih oseb.

Programe reševanja socialne problematike, povezane z uživanjem prepovedanih drog, ki se sofinancirajo iz javnih sredstev, verificira svet za droge, ki ga imenuje minister, pristojen za socialne zadeve, na predlog Socialne zbornice Slovenije.

V svet za droge se imenujejo predstavniki ministrstva, pristojnega za socialne zadeve in strokovnjaki s področja obravnave uživanja prepovedanih drog.

12. člen

Kadar svet za droge meni, da del verificiranega programa za reševanje socialne problematike vsebuje elemente zdravljenja, predlaga zdravstvenemu svetu, da potrdi del programa kot del zdravljenja odvisnih od prepovedanih drog. Zdravstveni svet lahko potrdi del programa ter določi, kateri del se šteje za del zdravljenja in za kakšno obdobje.

4. Nevladne organizacije

13. člen

Nevladne organizacije po tem zakonu izvajajo z nacionalnim programom usklajene dejavnosti ter dopolnjujejo dejavnosti javne službe na področju preprečevanja in obravnave odvisnosti od prepovedanih drog.

Dejavnosti nevladnih organizacij lahko zajemajo vzgojno-izobraževalne aktivnosti, preventivne dejavnosti, programe zmanjševanja škode, programe vzpostavljanja, vzdrževanja abstinence, socialne rehabilitacije in reintegracije ter druge oblike obravnave uživalcev prepovedanih drog in njihovih bližnjih v skladu z drugim odstavkom 2. člena tega zakona in nacionalnim programom iz 3. člena tega zakona.

Dejavnosti iz prejšnjega odstavka lahko nevladne organizacije izvajajo v okviru stanovanjskih skupnosti, nestanovanjskih programih ter drugih, z nacionalnim programom usklajenih oblikah dela.

Stanovanjske skupnosti so terapevtske skupnosti, ki opravljajo strokovni terapevtski in rehabilitacijski program, komune s programom, ki temelji pretežno na medsebojni pomoči ter azili s programom, ki temelji pretežno na skupnem bivanju in delu.

Nestanovanjski programi so dnevni centri s programom organizirane pomoči, v katerega so uživalci prepovedanih drog in njihove bližnje osebe vključene ob svojem vsakdanjem življenju, centri, v katerih se izvajajo programi, namenjeni zmanjševanju škodljivih posledic uporabe prepovedanih drog ter programi, ki se izvajajo na terenu.

Programi, namenjeni zmanjševanju škode, so programi razdeljevanja injekcijskih igel, svetovanja o zmanjševanju škode zaradi uporabe prepovedanih drog in drugi programi, namenjeni zmanjševanju škode.

Programi, ki se izvajajo na terenu, so programi razdeljevanja informacijskih gradiv, razdeljevanja medicinskega materiala in drugi programi, ki se izvajajo na terenu.

14. člen

Nevladne organizacije iz prejšnjega člena se lahko prostovoljno združujejo v Združenje nevladnih organizacij.

Dejavnosti Združenja nevladnih organizacij so:

- koordinacija skupnih aktivnosti;
- medsebojno povezovanje organizacij članic;
- usklajevanje dejavnosti in programov;
- zastopanje združenja nevladnih organizacij pred javnostjo ter državnimi organi, organi lokalne skupnosti in nosilci javnih pooblastil;
- pospeševanje razvoja nevladnih oblik dela za uživalce prepovedanih drog;
- pridobivanje donacij za nevladne oblike dela z uživalci prepovedanih drog;
- svetovanje vladnim in drugim službam ter organizacijam;
- pospeševanje strokovnega razvoja in izobraževanja za člane organizacij.

5. Spremljanje uživanja prepovedanih drog

15. člen

Spremljanje uživanja prepovedanih drog poteka v obliki zbiranja, urejanja, obdelovanja in posredovanja informacij o prepovedanih drogah, uživalcih prepovedanih drog ter posledicah uporabe prepovedanih drog z namenom zagotavljanja nacionalne

informatijske mreže in medresorsko usklajenega zbiranja podatkov ter izmenjave informacij na nacionalni in mednarodni ravni.

Dejavnosti iz prejšnjega odstavka izvajajo pristojna ministrstva, javni zavodi in nevladne organizacije. Način spremljanja na delovnem področju posameznega ministrstva podrobneje predpiše pristojni minister.

Spremljanje uživanja prepovedanih drog poteka na podlagi predpisov, ki urejajo zbirke podatkov na področju zdravstva in v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

Za izvajanje dejavnosti iz prvega odstavka tega člena ministristvo, pristojno za zdravstvo, organizira informacijsko enoto za prepovedane droge.

V informacijsko enoto iz prejšnjega odstavka se vključujejo vsa pristojna ministrstva, javni zavodi in nevladne organizacije z zbirkami podatkov na področju prepovedanih drog, s katerimi razpolagajo.

III. FINANCIRANJE

16. člen

Sredstva za sofinanciranje izvajanja programov preprečevanja uporabe prepovedanih drog iz prvega in drugega odstavka 6. člena tega zakona ter spremljanja uživanja prepovedanih drog iz prejšnjega člena se zagotavljajo iz državnega proračuna.

Sredstva za financiranje delovanja lokalnih akcijskih skupin iz tretjega odstavka 6. člena tega zakona zagotavlja občina.

Sredstva za izvajanje zdravljenja v skladu s 8. in 9. členom tega zakona se zagotavljajo v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje.

Sredstva za sofinanciranje socialno varstvenih storitev in programov reševanja socialne problematike, povezane z uživanjem prepovedanih drog, iz 10. in 11. člena tega zakona, se sofinancirajo iz državnega proračuna.

Dejavnost nevladnih organizacij iz 13. člena tega zakona je sofinancirana iz državnega proračuna in drugih sredstev. Način sofinanciranja nevladnih organizacij je določen s pogoji in kriteriji posameznega uporabnika proračunskih in javnih sredstev v skladu z nacionalnim programom iz 3. člena tega zakona.

Verificirani nevladni neprofitni programi se v obsegu, določenim z nacionalnim programom, od pristojnega uporabnika proračunskih sredstev sofinancirajo v višini najmanj 80% vrednosti programa. Obseg, normative in standarde za odmero priznane višine vrednosti programa določa nacionalni program.

Do sprejema nacionalnega programa določi obseg, normative in standarde minister, pristojen za socialne zadeve, v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravstvo, v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

Združenje nevladnih organizacij iz 14. člena tega zakona se sofinancira iz državnega proračuna.

17. člen

Uživalec prepovedanih drog, vključen v program reševanja socialne problematike, povezane z uživanjem prepovedanih drog, ki je financiran iz državnega proračuna in vključuje celodnevno oskrbo, je dolžan prispevati del stroškov za izvajanje programa v skladu s svojimi materialnimi možnostmi, vendar največ v višini cene oskrbnega dne.

Način določitve prispevka iz prejšnjega odstavka določi izvajalec programa.

Nadzor nad določitvijo višine prispevka pri programih iz prvega odstavka tega člena opravlja ministrstvo, pristojno za socialne zadeve.

IV. NADZORSTVO

18. člen

Nadzor nad delom centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnih od prepovedanih drog ter zdravljenjem uživancev prepovedanih drog izvaja ministrstvo, pristojno za zdravstvo.

Način izvajanja nadzora iz prejšnjega odstavka podrobneje določi minister, pristojen za zdravstvo.

Za nadzor nad izvajanjem socialne preventive, drugih socialno-varstvenih storitev in programov reševanja socialne problematike, povezane z uživanjem prepovedanih drog po tem zakonu, se smiselno uporabljajo določbe o nadzoru po zakonu, ki ureja socialno varstvo.

19. člen

Upravni nadzor nad zakonitostjo izvajanja tega zakona opravljajo pristojna ministrstva.

V. KAZENSKÉ DOLOČBE

20. člen

Z denarno kaznijo do 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek fizična oseba, ki opravlja program zdravljenja uživancev prepovedanih drog brez potrditve zdravstvenega sveta (8. člen).

Z denarno kaznijo do 1,000.000 tolarjev se kaznuje pravna oseba, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

Z denarno kaznijo do 100.000 tolarjev se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

Zakon o preprečevanju uporabe prepovedanih drog in o obravnavi uživalcev prepovedanih drog – ZPUPD (Uradni list RS, št. [98/99](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

21. člen

Ministri, pristojni za izvajanje tega zakona, sprejmejo izvršilne predpise po tem zakonu v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

22. člen

Centri za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog iz prvega odstavka 9. člena tega zakona se organizirajo v skladu s tem zakonom v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Minister, pristojen za zdravstvo, imenuje koordinacijo centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog iz tretjega odstavka 9. člena tega zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

Javni zdravstveni zavod iz petega odstavka 9. člena tega zakona se organizira v skladu s tem zakonom v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

23. člen

Minister, pristojen za socialne zadeve, imenuje svet za droge iz 11. člena tega zakona v treh mesecih po uveljavitvi tega zakona.

24. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Zakon o prenosu nalog nekaterih vladnih služb na ministrstva – ZPNNVSM (Uradni list RS, št. [2/04](#)) v zvezi s spremembami 5. in 16. člena zakona določa:

»Določbe zakona se spremenijo s 1. aprilom 2004.«;

ter vsebuje naslednjo končno določbo:

»4. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.